

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

In dienst van het koninkrijk: Beroepsontwikkeling van hervormde predikanten in negentiende-eeuws Nederland

Bos, D.J.

Publication date
1999

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Bos, D. J. (1999). *In dienst van het koninkrijk: Beroepsontwikkeling van hervormde predikanten in negentiende-eeuws Nederland*. Bert Bakker.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

'Herder en leraar', 'dienaar des Woords', 'dominee': de Nederlandse predikant draagt klinkende namen. Eeuwenlang was zijn sociale positie dienovereenkomstig. Niet alleen ten tijde van de Republiek maar ook in het negentiende-eeuwse Koninkrijk der Nederlanden had de predikantenstand een stem van belang. Sinds de scheiding van kerk en staat speelde de dominee zelfs een prominenter rol in de Nederlandse cultuur dan lang tevoren. Maar hoe kon hij zich handhaven in een snel veranderende samenleving?

In dienst van het Koninkrijk zoekt het antwoord op die vraag niet alleen in de kerk, de pastorie of de School met den Bijbel maar ook daarbuiten: bij Binnenlandse Zaken, in studentencorpora, in het Nut, De Gids en de HBS. Net zo goed als over de Afscheiding, de Aprilbeweging en de Doleantie gaat het hier over natievorming, Romantiek en liberalisme. Talloze bekende negentiende-eeuwers komen aan het woord: anti-revolutionairen als Bilderdijk, Groen van Prinsterer en Abraham Kuyper, dominee-dichters als Beets en Ten Kate, 'moderne theologen' als Busken Huet, De Genestet en de onsterfelijke Piet Paaltjens.

Op basis van origineel, diepgravend onderzoek maar in vlot leesbare taal wordt hier verhaald hoe predikanten zich verhielden tot de spraakmakende gemeente en tot het volk van Nederland. *In dienst van het Koninkrijk* schetst zo een buitengewoon levendig en verrassend beeld van een onalledaagse beroepsgroep. Dankzij een uitgebreide verklarende woordenlijst is het verhaal ook goed te volgen voor wie niet opgroeide in domineesland.

'een onderhoudende, soms zelfs vermakelijke studie, gebaseerd op een zeer uitvoerige en gedegen bronnenstudie, geordend naar eigentijdse sociologische inzichten, gelardeerd met sprekende citaten uit de rijke domineesliteratuur, en vervat in een steeds zorgvuldig, vaak elegant en soms amusant proza.' A. DE SWAAN

David Bos studeerde godgeleerdheid in Groningen. Hij was redacteur van Psychologie & Maatschappij en werkt nu als hoofdredacteur van het Maandblad Geestelijke volksgezondheid. Dit boek schreef hij als promovendus van de Amsterdamse School voor Sociaalwetenschappelijk Onderzoek.

ISBN 90-351-2043-4

9 789035 120433

UITGEVERIJ BERT BAKKER